

РЌЗИ ПАРЧАМ МУБОРАК!

ИНСОН, ҲУҚУҚ ВА ОЗОДИҲОИ ОН АРЗИШИ ОЛЌ МЕБОШАНД

МИНБАРИ

ҲУҚУҚШИНОС

НАШРИЯИ ФАКУЛТЕТИ ҲУҚУҚШИНОСИИ ДМТ * * * * №16 (31) 24-УМИ НОЯБРИ СОЛИ 2015, СЕШАНБЕ

Арч гузоштан ба муқаддасоти миллӣ ва рамзҳои давлатӣ, аз ҷумла парчам ҳамчун ҷузъи ҷудо-нашавандаи масъулияти шахрвандии ҳар фарди бедордили ҷомеа ва дар айни замон мояи ифтихори ӯ ба ҳисоб меравад.

Парчам ҳамчун ифодакунанда ва баёнгари ҳастии давлати соҳибистиқлол, рамзи иттиҳоду сарчамъии мардуми мамлакат ва илҳомбахши қору пайкори фарзандони содиқу вафодори Ватан ба хо-тири пайдору бегазанд нигоҳ доштани дастовардҳои истиқлолият ва таҳким баҳшидани пояҳои давлатдорӣ миллӣ мебошад.

Парчами миллии мо дар замони соҳибистиқлолии кишвар мазмун ва мундариҷаи таърихӣ худро нигоҳ дошта, имрӯз ҳамчун баёнгари орзуи ормони аҷдоди парчамсозу парчамдори мо соҳиби эҳтироми хоса мебошад.

Эмомалӣ РАҲМОН

КИЗМАТ БА ВАТАН ШАРАФИ ИНСОНИСТ

Имрӯзҳо бо тариқи расонаҳои хабарӣ мо оғаҳ шуда истодаем, ки ҷавонони тоҷик ба гурӯҳҳои ифротгарои ба ном давлати исломӣ шомил гардидаанд. Сабаби асосии гаравидани ҷавонон ба гурӯҳҳои ифротӣ дар он аст, ки аксарияти онҳо дониши кофии динӣ ва ҳуқуқӣ надоранд. Ана аз ҳамин бесаводии онҳо истифода бурда, онҳоро қурбони манфиатҳои ғаразнокӣ худ мекунанд.

САҲИФАИ 3

"ДИРАФШИ КОВИЁНӢ" ДАР ЛИВОИ ПРЕЗИДЕНТ

САҲИФАИ 4

ПАРЧАМ - РАМЗИ ДАВЛАТӢ ВА АРЗИШМАНДАРИН МУҚАДДАСОТИ МИЛЛӢ

САҲИФАИ 5

ИҶЛОСИЯИ 16-УМИ ШӢРОИ ОЛӢ - ИҶЛОСИЯИ ТАҚДИРСОЗ

Иҷлосияи XVI Шӯрои Олии ҶТ воқеан падидаи муҳимтарини таърихӣ навини кишвар аст. Зеро он боиси гирифтани пеши роҳи нобудшавии кишвар, оғози ба эътидол овардани раванди сиёсӣ ва муайян намудани самтҳои инкишофи стратегӣ мамлакат гардид. Вазифаҳои Иҷлосияи XVI Шӯрои Олии ҶТ бештар дар ду самт ба таври барҷаста намудор гардидаанд.

САҲИФАИ 7

ЭҲТИРОМИ ПАРЧАМ - ЭҲТИРОМИ ВАТАН

Парчам ин руки давлатдорӣ ва муқаддасоти миллии ҳар як давлат мебошад. Мавқеи ҳар як давлат дар сатҳи ҷаҳонӣ тавассути парчами ӯ шинохта ва муайян карда мешавад.

САҲИФАИ 8

МИНБАРИ
ҲУҚУҚШИНОСМуассис:
факултети
ҳуқуқшиносии ДМТ

www.law.tnu.tj

и.в. сармуҳаррир:

Ҷаҳонгир
Саъдизода

jahon_1967@mail.ru

Тарроҳ:
Ҷамидулло
АЗИЗОВ

ҲАЙАТИ ТАҲРИРИЯ:

Насурдинов Э. С.

доктори илмҳои ҳуқуқшиносии,
декани факултети
ҳуқуқшиносии;
Сафаров Б.А.дотсенти кафедраи ҳуқуқи
инсон ва ҳуқуқшиносии
муқоисавӣ;
Маҳмудов И.Т.мудир кафедраи ҳуқуқи судӣ
ва назорати прокуратура;
Қурбоналиев Н.Ш.муовини декан оид ба илм ва
робитаҳои байналмилалӣ;
Қамолов И. И.дотсенти кафедраи
назария ва таърихи давлат
ва ҳуқуқ;
Сулаймонов Ф. С.дотсенти кафедраи ҳуқуқи
байналмилалӣ;

ҲАЙАТИ МУШОВАРА:

Давлатов Ч. М.

директори Агентии хизмати
давлатии назди Президенти ҶТ;
Саид Нуриддин Саидвазир маориф ва илми ҶТ,
профессор;
Имомзода М. С.ректори ДМТ, профессор,
академики АИ ҶТ;
Тоҳиров Ф. Т.профессор, академики АИ ҶТ,
Маҳмудзода М. А.раиси Суди Конституционии
ҶТ, профессор,
академики АИ ҶТ;
Раҳимзода М.З.директори маркази миллии
қонунгузори назди Президенти ҶТ,
профессор;
Диноршоев М.

профессор, академики АИ ҶТ.

ШАРТҲОИ ҚАБУЛИ МАВОД:

Дастнавис қабул карда
намешавад.Мавод бояд бо ҳуруфи
Times New Roman Tj 14
ҳуруфчинӣ шуда бошад.
Рӯзнома на ба ҳама анде-
шаи муаллифон мувофиқ аст
ва ақоиди мухталифро ба
хотири риояи чандандешӣ
ба таъби мерасонад.Рӯзнома дар Вазорати
фарҳанги ҶТ таҳти №0336/рз
аз 28-уми февралӣ соли 2013
ба қайд гирифта шудааст.
Нишонии идора: ш.Душанбе,
Буни Ҳисорак, Шаҳраки
Донишҷӯён, факултети
ҳуқуқшиносии ДМТ.
Телефон: 985-38-38-67,
918-51-03-02. Теъдод: 1000Навбатдори шумора:
Исмоил Шарифов

ПАРЧАМ - ҲАМҚАДАМИ ИСТИҚЛОЛ

Бахшида ба таҷлили Рӯзи Парчами давлатии ҶТ таърихи 20-уми ноябри соли равон дар факултети ҳуқуқшиносии ДМТ мизи мудаввари ҷумҳуриявӣ дар мавзӯи "Парчами давлатии Ҷумҳурии Тоҷикистон - ҳамқадами соҳибистиклолии кишвар" гузаронида шуд, ки дар он устодони факултет ва меҳмонон иштирок намуданд. Сухани муқаддима-вино декани факултети ҳуқуқшиносии ДМТ, д.и.ҳ, профессор Насурдинов Э.С. оғоз намуда, тамоми ҳозиринро ба ин ҷашни дарпешистода табрик намуд.

Сипас аз рӯи барномаи мизи мудаввар профессор кафедраи ҳуқуқи ҷиноятӣ Азимов Н.Б. дар

мавзӯи "Ҷавобгарии ҷиноятӣ барои таҳқири рамзҳои давлатӣ" баромад намуда, ҷавобгарии

ҷиноятӣ барои вайрон намудани қонунгузорӣ дар бораи рамзҳои давлатиро мушаххас шарҳ дод. Дар идомаи мизи мудаввар ассистенти кафедраи криминалистика ва фаъолияти экспертизаи судӣ Давлатов Д.Д. дар мавзӯи "Аҳамияти ҳуқуқи Парчам" баромад намуда, ҷанбаҳои ҳуқуқи ва таърихии пайдоиш ва дигар масъалаҳои аҳамияти ҳуқуқшиносии парчами миллиро тавзеҳ дод. Дар охир аз ҷониби ҳозирин саволу ҷавоб ва оид ба эҳтиромии ин рамзи муаррифиқунандаи миллати тоҷик сурат гирифт ва пешниҳодҳои судманд ироа гардид.

ДОНИШЌҶҶНИ ФАКУЛТЕТ - ГОЛИБОНИ
МУСОБИҚОТИ ҶУМҲУРИЯВӢ

Боиси хушнудист, ки дастпарварони факултети ҳуқуқшиносии ДМТ натавонанд дар риштаи илму дониш, балки тарбияи ҷисмонӣ ва варзиш низ пешсаф

буда, дар мусобиқаҳои байналмилалӣ ва ҷумҳуриявӣ иштирок намуда, ҷойҳои намоёнро ишғол менамоянд. Аз ҷумла се нафар донишҷӯёни курси 3, шуъ-

баи рӯзона, ихтисоси умумии факултет дар мусобиқаҳои ҷумҳуриявӣ ва шаҳрӣ оид ба намунаҳои гӯштин иштирок намуда, соҳиби ҷойҳои ифтихорӣ гарди-

данд: як нафар дар "гӯштини милли" ва ду нафар дар гӯштини "юнону-румӣ".

Ҳалимов Баҳодур донишҷӯи курси 3, гурӯҳи "Б" дар мусобиқаи ҷумҳуриявӣ оид ба "гӯштини милли" дар вазни 66 килограмм соҳиби ҷойи аввал гардид.

Ҳамзамон ду нафар донишҷӯёни курси мазкур Розикзода Далер ва Қаҳҳоров Саймуҳаммад дар мусобиқаи кушоди шаҳри Душанбе оид ба гӯштини "юнону-румӣ" дар вазнҳои 75 ва 69 килограмм соҳиби ҷойҳои якум ва дуум гардиданд.

Садорати факултет ва рӯзномаи "Минбари ҳуқуқшинос" донишҷӯёни мазкурро барои ғолибияшон дар мусобиқаи ҷумҳуриявӣ ва шаҳрӣ ва ба даст овардани ду медали тилло ва як нуқра табрик намуда, ба эшон муваффақиятҳои нав ба нави варзиширо таманно менамояд.

Масъули саҳифа:
Исмоил ШАРИФОВ

Содиқи КАШРУДӢ
дастпарвари факултети
ҳуқуқшиносӣ

ДУНӢИ ГУРЕЗА

Дилам дар чоҳи дарду
ғам асир аст.

Вучудам хастаи
дунӢи пир аст.

Кучо бигрезам аз
сахрои олам,

Ки ин гургони водӣ
шергир аст.

Дилам аз кори дунӢ
реш-реш аст.

Хаёлу хотирам паҳну
пареш аст.

Яке бо дигаре даст
дар гиребон,

Зи баҳри молу чоҳу
дину кеш аст.

Дилам аз чаври гардун
пур зи хун аст.

Даруни сина аз ғам
лолагун аст.

Намондаст дар қаҳон
меҳру мурувват,

Напурсад кас зи кас
ҳоли ту чун аст.

Вучуди мардуми олам
ҳазин аст.

Қаҳон дар ҳалқаи
гирдобу кин аст.

Худоё аз ту ё аз дасти
кофар,

Ки ин бедодӣ дар
рӯи замин аст.

**ХИЗМАТ БА ВАТАН
ШАРАФИ ИНСОНИСТ!**

Ватан арзиши муҳими инсонӣ аст, ки мутафаккирон, шоирон ва дигар шахсони аҳли илму маърифат онро саргози эҷодиёти худ қарор дода, дар васфи он шеърҳо, роману қиссаҳо навиштаанд. Ватанро он қадар маҳбуб васф карданд, ки онро бо меҳри бузург - меҳри модар баробар кардаанд. Яъне ватан ин модар аст. Чунки агар ба таҳқиқи пурраи ин масъала пардозем, муайян мегардад, ки дар лаҳзаи таваллуд кӯдак аввал рӯи хоки ватан омада, аз ҳавои ватан нафас мекашад, сипас ба оғӯши модар меравад. Бинобар ин, меҳри Ватан арзишест, ки дар васфаш инсон очиз мемонад.

Мо, тоҷикон, аз ибтидо дорои давлат, забон ва тамаддуни хосаи худ будем. Дар масири таърих сабаби асосии аз байн нарафтани миллати тоҷик дар натиҷаи ҳазор соли бедавлатӣ дар он буд, ки тавонистем тамаддун, забон, таърих ва арзишҳои миллии худро нигоҳдорем. Бо шарофати ба даст овардани истиқлолияти давлатӣ халқи тоҷик дубора соҳиби давлати миллии худ гардид. Дар оғози давлатдорӣ миллии қувваҳои манфиатҳои хостанд ин арзиши бузургро дубора аз байн бурбаранд, аммо бо ташаббуси кӯшишҳои ҷоннисоронаи сарвари давлат, Президенти ҶТ, муҳтарам Эмомалӣ Раҳмон ин қанги бародаркуш оташаш хомӯш карда шуд.

Акнун тоҷикон дар замони муосир, замони қаҳонишавӣ ва замони пур аз ғиҳоҳои сиёсӣ давлатдорӣ карда истодаанд. Дар ин раванди бисёр ҳассос бояд мардуми тоҷик, хусусан ҷавонон эҳтиёткор, боҳирад ва таҳлилгар бошанд. Чи тавре Президенти

мамлакат Эмомалӣ Раҳмон дар бисёре аз баромадҳои худ таъкид мекунанд: "Зиракии сиёсиро аз даст надиҳед". Ана ҳамин омилҳо метавонанд ҳифозатгар давлатдорӣ миллии дар замони муосир бошанд. Зиракии сиёсӣ танҳо дар натиҷаи омӯзиш, огаҳӣ пайдо кардан аз таъриху миллати худ ва худшиносии миллии ба даст меоянд.

Як нуқта боиси тааҷҷуб аст, ки чаро баъзе аз ҷавонони мо аз хизмати модар - ватане, ки дар оғӯши гармаш онҳо чашм ба олами ҳастӣ кушодаанд, бо дарахтону дарёҳои ва кӯҳҳову гулзоронаш якҷо ба воя расидаанд, акнун дар баробари якумра хизмати ватан ба онҳо чаро як вақти маҳдуд - ду сол хизмат ба ватанро дареғ медоранду саркашӣ мекунанд ва бо ихтиёри худ шомили гурӯҳҳои ифротгарӣ мегарданд ва дар баробари худ домани ватанро мегиранд, ки асло барои ин корашон Ватан онҳоро нахоҳад бахшид.

Имрӯзҳо бо тариқи расонаҳои хабарӣ мо огаҳи шуда истодаем, ки ҷавонони тоҷик ба гурӯҳҳои ифротгарӣ ба ном давлати исломӣ шомил гардидаанд. Сабаби асосии гаравидани ҷавонон ба гурӯҳҳои ифротӣ дар он аст, ки аксарияти онҳо дониши кофии динӣ ва ҳуқуқӣ надоранд. Ана аз ҳамин бесаводии онҳо истифода бурда, онҳоро ҷурбонии манфиатҳои ғаразноки худ мекунанд. Дар ҳоле, ки аз ҷиҳати баҳои сарчашмаҳои ҳуқуқи мусулмонӣ - Қуръон ва ҳадис куштани кӯдакону занон ва умуман инсонгуноҳи кабира аст. Аз ин рӯ рафтори гурӯҳи ифротӣ бо ном давлати исломӣ, ки ҷавонони тоҷик фирефтаи он шудаанд, қатли инсоният ҳисоб мешавад, на ҷиҳод.

Акнун бояд ҷавонони тоҷик дарк намоянд, ки онҳо на ҷиҳод асту на

дину мазҳаб, балки қатл асту куштор, бераҳмиву хунрезӣ. Онҳо бояд фикр кунанд, ки фарзандонашон бар навозишҳо ва таъминоти онҳо ниёздоранд. Аз онҳо роҳи баргашт нест. Гурӯҳҳои ифротгаро барои расидан ба мақсади худ аз номи муқаддаси ислом сӯистифода намуда, ба амалҳои даст мезананд, ки меъёрҳои исломӣ онҳоро қатъиян манъ мекунанд. Дар вучуди паёравони ба ном давлати исломӣ меҳри Ватан, ки дар оғӯши гармаш ба воя расидаанд, намондааст. Онҳо бар ғиғонҳои модарони бечора, падарони сархамгашта ва тифлакнашон, ки бесаброна интизории баргаштани онҳоянд, ҳеҷ раҳме надоранд.

Мутаассифона, ҷои меҳри ватан, муҳаббати модар, оила, дӯстонро дар ниҳоди онҳо хушунату бадбинӣ ва молу сарват гирифта, ба ҷои хизмат ба модар, ободии ватани азизамон хиёнаткорона даст ба ҷинойт зада, арзишҳои динӣ ва подошҳои ватандориро поймол карданд, ки хатман зери ҷазои ватан қарор мегиранд. Ватан ҳеҷ гоҳ фарзандашро, ки ба он хоинӣ мекунанд, ба манфиатҳои зарар мерасонад намебахшад. Мо фарзандони ватани азизамон Тоҷикистон бояд аз як гиребон сар бароварда, то охири таппишҳои қалбамон ба Ватан, миллати пуршарафамон ба хотири имрӯз ва фардои дураҳшони кишвар содиқона хизмат намоем.

Убайдулло АЗИЗОВ
мудири кафедраи ҳуқуқи инсон
ва ҳуқуқшиносии муқоисавии
факултети ҳуқуқшиносӣ

Фаррух АЛИЕВ
ассистенти кафедраи ҳуқуқи
тиҷорати факултети
муносибатҳои иқтисодии байнал-
милалӣ ва ҳуқуқи Доншишоҳи
давлатии тиҷорати Тоҷикистон

Аскарзода ОЛУФАТОНУ
қорманди дастгоҳи
суди шаҳри Душанбе

"ДИРАФШИ КОВИЁНӢ" ДАР ЛИВОИ ПРЕЗИДЕНТ

Таърихи гузаштаи халқи тоҷик исбот менамояд, ки тоҷикон аз қадимулайём ба унвони "Дирафши Ковиёнӣ" парчам доштанд ва имрӯз он дар Ливои Президенти мамлакат инъикоси пурраи худро ёфтааст.

Лозим ба ёдоварист, ки Президенти ҶТ, муҳтарам Эмомалӣ Раҳмон ба Парчами давлатӣ эҳтироми хос зоҳир менамояд. Ин арҷгузорӣ ба муқаддасоти миллӣ аз маросими Савгандёдкунии Сарвари давлат дар назди халқи миллат сарчашма мегирад. Дар маросими савгандёдкунии Президент Парчами давлатӣ ва Ливои Президенти ҶТ аз ҷониби афсарону сарбозони Горди миллии мамлакат, ки либосҳои низомии идона ва шамшерҳои аз ниём кашида доранд, ба толор зери оҳанги мутантани фахрӣ ва марши махсус ворид карда мешавад. Сипас, дар болои минбар, Парчами давлатии Тоҷикистон аз ҷониби чап ва аз ҷониби рост Ливои Президент гузошта мешавад. Сарвари давлат бо нимтаъзим Парчами давлатии ҶТ-ро бӯса менамояд.

Ливои Президенти ҶТ аз рӯи ранғо ва андозааш монанди Парчами давлатии ҷумҳурии буда, дар маркази он тас-

вири "Дирафши Ковиён" омадааст, ки он нишони хос ва босуботи давлатдории миллӣ аз даврони қадим аст.

Мувофиқи Қонун "Дар бораи рамзҳои Президенти ҶТ" дар маркази Ливои Президент тасвири "Дирафши Ковиён" инъикос ёфтааст, ки он рамзи пойдорӣ ва бардавоми давлатдории миллӣ мебошад. Дар қисми болоии "Дирафши Ковиён" найза ҳамчун рамзи ирода ва қудрати ҳифзи Ватан тасвир ёфтааст. Қисмати чаҳоргонаи "Дирафши Ковиён" - чаҳор қисмати гетӣ буда, рамзи равоибти некӣ, дӯстӣ ва ҳамкорӣ бо кишварҳо ва халқҳои чаҳон аст.

Дар дохили "Дирафши Ковиён" чаҳор шоҳи марғула дар даври Хуршед - ҳамчун рамзи ҳамеша дар ҳаракат будани вақту замон, гардиши замин ва дигар аносири коинот дар атрофи Хуршед инъикос ёфта, баёнгари бахт, ваҳдат, саодат ва пешрафти кишвар мебошад.

Дар маркази "Дирафши Ковиён" Шери болдор ҳамчун рамзи қудрат, нерӯмандӣ ва шукӯҳи давлат дар рӯи осмони кабуд инъикос ёфтааст. Дар болои тасвири Шери болдор Тоҷ ва ҳафт ситора, ки ҳам-

чун асоси Нишони давлатии ҶТ мебошанд, инъикос ёфтаанд.

"Дирафши Ковиён" бо ресмонҳои рангаи зарҳалин дар ҳарду ҷониби Ливо дастдӯзӣ гаштааст. Андозаи "Дирафши Ковиён" 3:5 таносуби Ливо аст.

Дар қисмати болоии ҷубдасти Ливо лавҳаи заррин васл шудааст, ки дар он насаб, номи падар ва номи Президенти ҶТ бо зикри муҳлати салоҳияти конститусионии ӯ ҳаққоқӣ мегардад. Нӯги ҷубдасти Ливо шакли гунбази зарринро дорад.

Бори нахуст соли 2006 бо гузашти 15 сол аз даврони истиқлолияти давлатӣ се оин ё рукни давлатдории миллии шакли президентӣ, яъне Ливо ва Нишони Президенти ҶТ ва маросими савганди афроди Қувваҳои Мусаллаҳ ба Президенти ҶТ мавриди амал қарор гирифтанд.

Бигзор Парчами давлатӣ, Ливои Президенти ҶТ бо "Дирафши Ковиёнӣ" ва дигар рамзҳои давлатии мо тӯли ҳазорҳо сол пайбарҳо бошанд ва мо зери сояи онҳо муттаҳид шуда, давлатдории миллиамонро ба наслҳои оянда ба мерос гузорем. Рӯзи Парчами давлатӣ муборак бод!

ПАРЧАМ - НИШОНЕ АЗ ТАЪРИХ

Дониёр САНГИНӢ

Парчами давлат нишон аз Коваи
оҳангар аст,
Ҳар нишоне, ки дар он бинӣ,
бароям гавҳар аст.
Ранғояш баҳри миллат
ранғҳои хуррамӣ,
Ранги сурх ин ҷонисорӣ,
аз барои кишвар аст,
Дар сафедияш аён аст бахту
иқболи сафед,
Тозаю озода қалбаш ҳамчу
шири модар аст.
Хушрӯзӣ, сарбаландӣ, сарфарозии диёр,
Ранги сабзаш рамзи ободии ин
бахру бар аст.
Тоҷу ҳафт ахтар нишони мо зи
таърихи қуҳан,
Байни парчамҳои дигар аз ҳама
болотар аст.
Дониёро, ин ливои дурфишонро
қадр кун.
Эҳтироми рамзи давлат эҳтироми
кишвар аст.

ПАРЧАМИ МО

Беҳзод РАСУЛОВ

дотсенти кафедраи ҳуқуқи граждани

Тоҷикистони азизам, чашн
дорад рӯзи Парчам,
Парчама, ки халқи моро гирди
худ бинмуда сарчамъ,
Парчама, ки аз ниёгони ману ту як нишон аст,
Парчама, ки аз ману ту ёд баҳри ворисон аст.
Ганҷ ва ҳам ранҷи ниёгон дар
симои он аён аст,
Покии ботини халқам дар
сафедияш баён аст,
Мо ҳаёти хуррами худро абад,
бо сабз гуфтем,
Парчами худро ба ин маънӣ,
баланд афрохтем.
Парчами мо ҳастии моро шуъо аст,
Тоҷикистони азизро он шинохти
бекалом аст,
Парчами мо ин сутуни ваҳдати мост,
Ифтихори халқ, рамзи истиқлоли
давлати мост.
Гирди парчам мо ватандор, мо бародар,
ҳамдиёрем,
Зери парчам муттаҳид, сӯи умед мо
раҳсипорем.

Парчам яке аз рамзҳои давлатӣ ва баёнгари ҳокимияти давлатӣ мебошад, ки бо ҳамин мазмун дар Конститутсияи ҶТ дар боби асосҳои сохтори конститусионӣ дарҷ гардидааст.

Тартиби афрохтан ва ҷойгиркунии тасвири парчами давлатӣ бо қонунгузори амалкунанда муайян карда шуда, инчунин барои таҳқири парчами давлатӣ ҷавобгарӣ пешбинӣ гардидааст.

Боиси ифтихор аст, ки пас аз ворид гардидани тағйирот ба Қонуни ҶТ "Дар бораи рӯзҳои ид" ҳамасола дар саросари кишвар санаи 24-уми ноябр ҳамчун Рӯзи Парчами давлатӣ таҷлил карда мешавад. Дар чунин сатҳ таҷлил гардидани рӯзи парчами давлатӣ аз арҷгузори ба ин муқаддасоти миллӣ дарак медиҳад, ки ин беасос намебошад.

Ҷик мебошанд. Ранги сурхи Парчам рамзи кишвари офтобру будани Тоҷикистон ва рамзи гармиву рушноии ҳамешагии хонадони сокинони он мебошад. Ранги сафедаш рамзи роҳи сафед, тинчиву осудагӣ ва амнияти саросари кишвар ва ранги сабзаш нишон аз шуқуфӣ ва сарсабзии ҳар ваҷаб замини он мебошад. Тоҷ ва ҳафт ситорае, ки дар Парчами миллӣ тасвир ёфтаанд, рамзи таърихи қӯҳани миллати тоҷдори тоҷик, рамзи адолатофаринии ҳокимони он ва ҳамчунин рамзи азамат, шуқӯшу шаҳомат ва бақои давлатдорӣ миллӣ тоҷикон мебошад.

Барои мо ҳар рамзи он, воқеан, як ҷаҳон маъност ва ҳар яке тараннумгари арзишҳои беҳтарини миллӣ мебошанд. Эҳтироми Парчам барои мо фарзандони бонангу

дон, инсоф, эҳсон, ки аз ниёғони худ омӯхтаем. Ҷамаи ин хислатҳо ва рафтори нақӯ хоси ашхосест, ки аз азал дар дилашон тухми некиришта шудааст. Ҷар гоҳ барои ҳамсоя, ҳамватан, ҳаммилат ва умуман ҳар мавҷудоти рӯйи олам хайри савоб хоҳем, хонаи мо, расатаи мо, шаҳри мо ва дар маҷмӯъ кишварӣ мо обод мегардад.

Имрӯзо бо шарофати истиқлолияти давлатӣ Парчами миллӣ Тоҷикистон дар нуқоти гуногуни олам парафшон гаштааст. Парафшони он дар ҳар гӯшаву канори олам далели сарбаландии миллати тоҷик, соҳиби кишвари мустақил ва соҳибкиштиёр будани он мебошад.

Бо туфайли ҷаҳду талоши Тоҷикистон дар роҳи дастгирии сулҳ ва амнияти байналмилалӣ, эҳтиромӣ гоҳҳои асосии ҳуқуқи байнал-

Амомулло МИРЗОЕВ
н.и.х., ассистенти кафедраи
ҳуқуқи байналмилалӣ

ПАРЧАМ - РАМЗИ ДАВЛАТӢ ВА АРЗИШМАНДТАРИН МУҚАДДАСОТИ МИЛЛӢ

Зеро, дар қатори дигар муқаддасоти миллӣ, ки бароямон хеле азияту гирифт мебошанд, ба мисли Ватан, сарзамини аҷдодӣ, хоки муқаддаси диёр, обҳои мусаффо ва кӯҳу камари пурганҷи Ватан Парчами миллӣ низ хеле рӯҳнавоз ва муассиркунандаи дилҳост.

Парчам барои ҳар як халқу миллат ифшоқунандаи нишонаҳои таърихӣ, сиёсӣ, фарҳангӣ ва дигар хусусиятҳои хоси миллӣ ба ҳисоб меравад. Аз ҷумла, барои миллати сарафроси тоҷик низ Парчам ифодагари нангу номус, ҳисси баланди ватандӯстӣ, эҳтироми муқаддасоти Ватан, бузургдошти аҷдодони бовиқор ва боору нанги он мебошад.

Бешак, на ҳама авсофи арзишҳои Ватандориро рӯйи қоғаз овардан мумкин аст, аммо чун хуни ватандорӣ дар шарён ҷӯш мезанад, заррае аз боби муқаддасоти миллӣ ёдовар мешавем.

Шояд бисёриҳо гумон кунанд, ки чун касе аз Ватан берун набарояд ҳаргиз қиммати муқаддасоти онро дарк карда наметавонад. Аммо, барои афроди дилогоҳ ҳамеша ҳувайдаст, ки Парчами миллӣ ва дигар муқаддасоти миллӣ чун рамзи арзишманди ватандорӣ бо рағу пайванди дӯстдорони Ватан пайваст аст. Воқеан, ҳар гоҳ ба Парчами парафшони Ватан менигарем кишвари пурфайз, миллати сарҷамъ бо хонаи обод, тани сиҳат, хоштири осуда, меҳру илҳоси баланди инсонӣ пеши назар ҷилвагар мешавад.

Рамзҳои дар Парчами миллӣ мо нуҳфта ҳар яке бозгӯи нишонаҳо ва хусусиятҳои миллати то-

ори Ватани аҷдодӣ фарз аст.

Вале, эҳтироми муқаддасоти Ватан ҳаргиз вучуд дошта наметавонад, то ин ки Ватанро дӯст надорем. Ватандӯстӣ бар касе муяссар намегардад, то ин ки имонаш комил набошад ва имони касе комил намегардад, то ин ки дӯстиву ухуватро миёни ҳам тарҷеҳ надиҳад. Дӯстиву бародарӣ ҳаргиз ба даст намеояд, то ҳар чӣ ба худ биписандӣ ба дигарон написандӣ. Ва ин ҳам ба каф нахоҳад омад, то дасти ҳам нагирем ва салоҳу саломро байни худ ифшо накунем.

Ҷамин аст аз гӯшаи имон, виҷ-

милалӣ, иҷрои софдилонии уҳдадорӣҳои байналмилалӣ Парчами миллӣ мо дар пешгоҳи созмонҳои бонуфузи байналмилалӣ, аз ҷумла Созмони Миллалӣ Муттаҳид ва дигар созмонҳои байналмилалӣ универсалӣ минтақавӣ парафшон гардидааст, ки бешубҳа ифодагари эътирофи соҳибҳуқуқи байналмилалӣ Тоҷикистон дар арсаи байналмилалӣ ба шумор меравад.

Дар баробари ин, мо бояд нуфузи байналмилалӣ кишвари худро баландтар бардорем, ки он танҳо бо роҳи муттаҳид мондан зеро

як парчам имконпазир аст. Муттаҳид мондан зеро як парчам побарҷо нигоҳ доштани ваҳдату ягонагӣ, яқдиль, яқдигарфаҳмӣ ва яқмаромиро ифода менамояд. Магар ниёғони мо нагуфтаанд, ки ҳамдиль аз ҳамзабонӣ беҳтар аст. Ҷамдиль ҳаммаром ва ҳамраӣ будан омили асосии пешрафт дар ҳама ҷабҳаҳои хоҷагии халқӣ кишвар ба шумор меравад.

Ҷамдиль дилҳои моро дар ҳама шебу фарозҳои зиндагӣ бо ҳам гарм нигоҳ медорад ва моро ба меҳнат ва заҳмати шабонрӯзӣ кашидан барои Ватан, барои халқу миллат, албатта бо нияти поқу беғараз неру мебахшад. Ҷамчунин чи тавре, ки аз суруди миллиамон мехонем "Ба зери парчами ту (Ватан - А.М.) саф кашадем", маъноӣ ваҳдати комилро дорад, ки эҳсоси баланди худшиносии миллӣро нишон медиҳад. Маъноӣ дигараш он аст, ки барои ҳифзи Ватан, хоки поқу муқаддаси диёр аз ҳар гуна зуҳуроти бегона, аз ҳар гуна фитнаҳои аҳриманонаи душманони дохилӣ хориҷӣ омода мебошем.

Дар фароварди сухан ҳаминро бояд ёдрас шуд, ки Парчам рамзи ганҷинаву давлати ҷовидони тоҷикон, рамзи неруву қудрат ва тавон, пораи ҷону тани родмардон ва пораи дили касест, ки ҷонаш ба ҷони Ватан аст. Парчам дафтари хотирае зи пирӯзии шермардон ва ҷоннисорони Ватан аст.

Бигзор Парчами зебои кишвари нуруфарини Тоҷикистон то абад парафшон ва миллати тоҷик пирӯзу зафарёр бошад!

Бобочон НАИМОВ
ассистенти кафедраи ҳуқуқи
конститусионӣ

Баъди барҳам хурдани Иттиҳоди шӯравӣ ҚТ соҳибистиқлолии худро эълон намуда, ҳаёти нави сиёсӣ-ҳуқуқиро оғоз намуд. Аммо дар чунин давраи ҳассосу ноором қувваҳои гуногуни сиёсӣ роҳҳои ғайриконститусионӣ ба даст овардани ҳокимиятро намунад, ки оқибат ба ҷанги ғочабори шаҳравандӣ оварда расонид. Дар чунин шароити мураккаб, ки суҳан дар бораи будан ва ё аз байн рафтани Ҷумҳурии соҳибистиқлолии Тоҷикистон меарфт аксари давлатҳои ИДМ ворид намудани қушунҳои сулҳоварро даҳоят ба қорҳои дохилии давлат меҳисобиданд. Давват намудани Иҷлосияи XVI Шӯрои Олии Ягона роҳи аз вартари бӯхрони сиёсӣ баровардани мамлакат ва вазифаи аввалиндараҷа гардид. Воқеан, Иҷлосияи XVI Шӯрои Олии Ҷамоати Кӯли ба эътидо овардани вазъият дар ҚТ маҳсуб меёфт.

Ва ҳамин тавр ҳам шуд, дар чунин вазъияти ҳассос қори Иҷлосияи XVI Шӯрои Олии ҚТ (даъвати дувоздаҳум) аз 16 ноябр то 2 декабри соли 1992 дар қасри фарҳанги Арбоби хоҷагии ба номи Саидхӯҷа Урунхӯҷаевӣ Ҳучанди бостонӣ гузаронида шуд. Аз 230 нафар вакилони ҳалқ 193 нафар дар қори иҷлосия иштирок намуданд. Дар иҷлосия вакилони мардумӣ истеғфои ғайриқонунии Президент Р.Набиевро тасдиқ намуда, ариза нави ӯро барои истеғфои қабул қарданд. Аз сабаби он, ки шакли идоракунии прези-

дентӣ аз байн бардошта шуда буд, раиси нави Шӯрои Олии ҚТ Эмомалӣ Раҳмон интихоб гардид.

Дар рӯзномаи иҷлосия асосан 23 масъала мавриди баррасӣ қарор дода шуд. Ба монанди:

- мувоҷиати Шӯрои Олии ҚТ ба кишварҳои узви ИДМ;
- дар бораи тартиби баргарадонишани гузеҷаҳо ба қори истиқомати муқимашон;
- дар бораи қабули Нишон ва Парчами давлатии Тоҷикистон;

танқисӣ қашид, миллати худро сарҷамъ қарда наметавонанд. Нақши роҳбари давлат - сарвари сиёсии тоҷикон Эмомалӣ Раҳмон дар истиқрори сулҳ ва ризоияти миллӣ ва ҳамчунин тантанаи волоияти қонун чунон аст, ки дар зеҳн, тафаккур ва хотираи таъриҳии миллати тоҷик то абад боқӣ хоҳад монд. Эмомалӣ Раҳмон дар таҳқиқи истиқлолияти давлатӣ ва ваҳдати миллӣ нақши бузургро бозид, ки барои муътадил гардонидани вазъии сиёсии Тоҷикистон роҳи наҷотро дар сулҳ дарёфт ва қомеаро ба самти

- таъсиси парламенти қасбӣ ва дуपालатагӣ - Маҷлиси миллӣ ва Маҷлиси намояндагон;

- таъсиси мақомоти судии назорати конститусионӣ;

- таҳия ва амалисозии барномаҳои рушди иқтисодӣ, фарҳангӣ ва сиёсӣ;

- эътирофи озодии суҳан ва матбуот, ғонуғандешӣ ва плюрализми сиёсӣ;

- ташкили Қувваҳои мусаллаҳ ва артиши миллӣ;

- ба роҳ мондани сиёсати хоричӣ бо давлатҳои хоричӣ ва ташкилотҳои байналмилалӣ;

ИҶЛОСИЯИ 16-УМИ ШҶРОИ ОЛӢ - ИҶЛОСИЯИ ТАҚДИРСОЗ

- дар бора интихоби Раиси Шӯрои Олии ҚТ;

- дар бораи авфи умумӣ;
- дар бораи аз муҳоҷири иқтисодӣ озод намудани минтақаҳои ҷудогонаи ҷумҳурий;
- дар бораи ба эътидо овардани вазъияти ҷамъияти сиёсии ҚТ ва ғайра буданд, ки аз рӯи онҳо қарорҳои дахлдор қабул гардиданд.

25-уми ноябри ҳамон сол вакилони мардумӣ бо қумандонҳои саҳроии тарафҳои муқобил вохурда, оид ба вазъии қонуни ва ояндаи миллату давлати тоҷикон суҳбат оро-станд. Ба ҳамин минвол иҷлосияи мазкур низ дар Сарқонун баъзе тағйиротҳо ворид намуд. Аз ҷумла оид ба яқҷо намудани виллоятҳои Қўлобу виллоятҳои Қўргонтеппа қарор қабул қарда шуд ва ин виллоят номи виллоятҳои Хатлонро гирифт. Пас аз ба охир расидани иҷлосия Ҳуқумати нави Тоҷикистон қори худро дар Душанбе оғоз қард. 12 декабри соли 1992 Ҳуқумати Тоҷикистон ба шаҳраванди мувоҷиат намуда, нақши асосии сохтмони қомеаи демократиро муайян қард.

Ҳамин тавр, агар истиқлолият қори мо мустақилияту озодиро оварда бошад, ваҳдати миллӣ қори пешрафту бунёдқори заминҳои воқеӣ эҷод қард. Қори Ҳимояти истиқлолият, ваҳдати миллӣ ва сарҷамъ қардани шаҳравандони Тоҷикистон хизматҳои сарвари давлат Эмомалӣ Раҳмон хеле назаррас аст, ки ҳатто аз қори қомеаи қарҳӣ ин эътироф гардидааст. Имрӯз дар дунё бисёр кишварҳои мавҷуданд, ки аз надуштани сарвари сиёсӣ ва роҳбари хирадманд

он сафарбар намуд. Бояд гуфт, ки он замон танҳо Иҷлосияи XVI Шӯрои Олии ҚТ ягона қувваи сиёсӣ гардид, ки тамоми масъулиятро дар нақши таъриҳӣ ва миллати тоҷик ба дӯши худ гирифт. Ин иҷлосия исбот намуд, ки миллати тоҷик қори қувваи соллим ва иродаи қавиест, ки кишварро аз бӯхрони сиёсӣ берун мебарорад.

Иҷлосияи XVI Шӯрои Олии ҚТ ба қабули раҷаҳои нави давлатӣ низ заминаи ҳуқуқӣ гузошт. Ҳамин тариқ, 24 ноябри соли 1992 Парчами давлатии ҚТ, 28 декабри соли 1993 Нишони давлатии ҚТ ва 7 сентябри соли 1994 Суруди миллӣ мамлакат қабул гардиданд. Баъди имзои Созишномаи истиқрори сулҳ ва ризоияти миллӣ бо Қарори Маҷлиси Олии ҚТ 11 декабри соли 1999 Низомнома дар бораи Парчами давлатӣ, Низомнома дар бораи Нишони давлатӣ ва Низомномаи Суруди миллӣ ИҶОТ қабул гардиданд. 12 майи соли 2007 Қонунҳои ҚТ "Дар бораи раҷаҳои давлатии ҚТ" қабул қарда шуд, ки дар он волеияти раҷаҳои давлатӣ танзим шудааст.

Қобили зикр аст, ки бо шарофати Иҷлосияи XVI Шӯрои Олии ҚТ дар тули 23 сол мо ба дастовардҳои назаррас ноил шудем, ки қайд намудани баъзе аз онҳоро мақбул мекунем. Аз ҷумла:

- таъсиси низомии нави самаранокӣ давлатдорӣи ҚТ;
- ба даст овардани сулҳу ваҳдати миллӣи тоҷикон баъди ҷанги шаҳравандӣ;
- бунёду рушди давлатдорӣи навин ҳамчун қомеаи демократӣ, ҳуқуқбунёд, дунявӣ ва ягона дар Тоҷикистон;

ТАЪЗИЯНОМА

Садорат ва устодону қормандони факултети ҳуқуқшиносӣ ба доғсенти кафедраи ҳуқуқи байналхалқӣи факултети ҳуқуқшиносӣ Қодирқуллов Хуршед Раҳмонвич бинобар сабаби вафоти

ПИСАРАШ

Ҳамдардӣи хешро иброз намуда, ба эшон ва хешону наздикон сабри қамил меҳаҷанд.

Садорат ва устодону қормандони факултети ҳуқуқшиносӣ ба ассистенти кафедраи назария ва таъриҳи давлат ва ҳуқуқи факултети ҳуқуқшиносӣ Машаринов Саъдӣ бинобар сабаби вафоти

БАРОДАРАШ

Ҳамдардӣи хешро иброз намуда, ба эшон ва хешону наздикон сабри қамил меҳаҷанд.

ЭЪТИБОР НАДОРАД

Билети доғсҷӯии доғсҷӯи қурси 3, ихтисоси ҳуқуқшинос-умумӣ, шӯбаи ғоибонаи факултети ҳуқуқшиносӣ Шамсов М. бо сабаби ғум шуданаш аз эътибор соқит доғсҷа шавад.

Дафтарҷаи имтиҳони доғсҷӯи қурси 4, ихтисоси ҳуқуқшинос-умумӣ, шӯбаи ғоибонаи факултети ҳуқуқшиносӣ Саидова Малика бо сабаби ғум шуданаш аз эътибор соқит доғсҷа шавад.

Билети доғсҷӯӣи дафтарҷаи имтиҳони доғсҷӯи қурси 4, ихтисоси фаъолияти ҳифзи ҳуқуқи факултети ҳуқуқшиносӣ Маҳмадзодова Шаҳбози Тоҳир бо сабаби ғум шуданашон аз эътибор соқит доғсҷа шавад.

Дафтарҷаи имтиҳони доғсҷӯи қурси 5, ихтисоси мубонибсатҳҳои байналхалқӣ (ҳуқуқ)-и факултети ҳуқуқшиносӣ Қурбонова Шарифама Джаъмаҳоновна бо сабаби ғум шуданашон аз эътибор соқит доғсҷа шавад.

Билети доғсҷӯии доғсҷӯи қурси 3, ихтисоси ҳуқуқшинос-умумӣ, шӯбаи рӯзонаи факултети ҳуқуқшиносӣ Исанов Сино Обидҷонович бо сабаби ғум шуданашон аз эътибор соқит доғсҷа шавад.

Манъи никоҳи хешутаборӣ дар "Кимийи саодат"-и Ғаззоӣ

Бо мақсади пешгирии вайроншавии оилаҳои қавон ва никоҳи хешутаборӣ, ки боиси тавлиди насли носолим мегардад, бо ташаббуси Президенти ҚТ эълон намудани соли 2015 ҳамчун "Соли оила" иқдоми бузургро мебошад. Чун ба осори бузургони тоҷик назар меафканем, маълум мегардад, ки онҳо оид ба манъи никоҳи хешовандони наздик ҳанӯз чанд аср пеш андешарони намундаанд. Аз ҷумла дар осори Муҳаммад Ғаззоӣ.

Абуҳомид Муҳаммад Ғаззоӣ дар қарҳони доғсҷуи дурандешӣ аз ҷумлаи бурзурғтарин номоварон мебошад ва бурзурғтарин доғсҷманду судие мебошад, ки фикрҳои ӯ ҳамчун андешаи бебаҳс қабул гардидаанд. Дар осори бузургӣ ӯ ба масъалаи барпо намудани оила ва никоҳи байни хешовандон диққати қиддӣ дода шуда, дар асари беэволи "Кимийи саодат" ин масъала ба таври возеҳ шарҳ дода шудааст.

Дар "Кимийи саодат" Муҳаммад Ғаззоӣ барпо намудани оилаҳо аз ҷумлаи одоби динӣ шуморидааст ва ҳамзамон панҷ ғоидани никоҳро овардааст. Аввалин

манфиати барпо намудани ақди никоҳро дар тавлиди фарзанд иброз намудааст ва дар ин хусус масъалаи мубрамеро низ баррасӣ қардааст, ки мувофиқи он ақди никоҳ набояд миёни хешовандони наздик баста шавад, зеро боиси тавлиди фарзандони носолим мегардад. Ба ин мазмун чунин ишора намуздааст: "никоҳшавандагон бояд аз хешовандони наздик набувад, ки дар ҳабар аст, ки фарзанд аз он заиф ояд. Ва магар сабаб он бошад ки шаҳват дар ҳаққи хешовандон заифтар бувад".

Тавлиди фарзанд дар осори Муҳаммад Ғаззоӣ ҳамчун аҳамияти аввалини никоҳ оварда шудааст, ҳамзамон таъкид қарда шудааст, ки фарзанд бояд солеҳ бошад.

Иқдоми бузурги Президенти ҚТ, яъне пешгирии никоҳи хешутаборӣ, ки бо мақсади пешгирии тавлиди насли носолими қомеа мебошад ва пеш аз бастани ақди никоҳ боҳабар шудани никоҳшавандагон аз вазъии саломати ҳамдигар ғувойӣ аз он медиҳанд, ки гуфтаҳои Муҳаммад Ғаззоӣро баъд аз чанд аср дастовардҳои илми тиб бори дигар тасдиқ намуд. Зеро, воқеан ҳам никоҳи байни хешовандон бо-

Савлат ИЗЗАТУЛЛОЕВА
доғсҷӯи соли 2 (МБХ)

иси тавлиди тифли носолим мегардад. Дар қомеа, албатта ҳастанд нафароне, ки ба ин гуфтаҳои розӣ нашуда дарҳол оилахооро мисол овардани мешаванд, ки никоҳи хешутаборӣ бастаанд, аммо фарзандони онҳо нуқсонақл намебошанд. Мутахассисони соҳаи тиб бо боварии қомил гуфта метавонанд, ки дар насли ояндаи онҳо ҳатман ин воқеаи нохуш рух медиҳад. Аз ин рӯ никоҳи хешутаборӣ сабаби тавлиди тифли носолим ва вайроншавии оилаҳо мегардад, ки инро ҳанӯз дар замони худ Муҳаммад Ғаззоӣ пешниҳод қарда буд.

Насиба ОХИРОВА
донишҷӯи соли 2

Парчам ин руки давлатдорӣ ва муқаддасоти миллии ҳар як давлат мебошад. Мавқеи ҳар як давлат дар сатҳи ҷаҳонӣ таваассути парчами ушинохта ва муайян карда мешавад. Бояд нисбат ба Парчами миллии эҳтироми хоса гузошт, чунки ягона чизе, ки моро ба ҷаҳониён муаррифӣ менамояд, ин ҳам бошад, парчами давлати хеш мебошад. Бояд гуфт, ки миллати тоҷик аз азал дорои парчами хеш буд, ки дар таърих бо номи "Дирафши Ковиён" маълуму машҳур буд. 24 ноябри соли 1992 дар Иҷлосияи 16-уми Шӯрои Олии ҶТ Парчами миллии Тоҷикистон қабул гардид. Аз соли 2009 то инҷониб ин рӯзро дар саросари ҷумҳурӣ ҳамчун "Рӯзи Парчам" бо як шукӯху ша-

ЭҲТИРОМИ ПАРЧАМ - ЭҲТИРОМИ ВАТАН

ҳомати хоса ҷашн мегиранд. Дар асоси моддаи 3-юми Сарқонуни ҶТ рамзҳои давлатии Тоҷикистон Парчам, Нишон ва Суруди Миллӣ мебошад, яъне парчам ин пояи давлатдорӣ, рамзи истиқлолияти миллии ва соҳибхитириву ягонагии давлат мебошад. Қисмати донишмандон, толибилмон ва варзишгароне, ки дар сатҳи байналмилалӣ соҳиби ҷоиза мегарданд ва ё ҷойи намоёнро ишғол менамоянд, ҳатман ки дар он ҷо Суруди миллии бо як дилгармӣ садо медиҳад ва Парчами миллии бо як ҳиссиёти меҳанпарастии ватандӯстӣ барафрохта мешавад. Ва ҳамаи ин мо ҷавонон ва шаҳрвандони ҶТ-ро водор месозад, ки боз ҳам ватани маҳбуби хешро дӯст бидорем ва ба арзишҳои он арҷ бигузорем.

Бо шарофати истиқлолияти комили

давлатӣ ҶТ ба чандин комёбиҳои бузург ноии гардид. Чи тавре маълум аст, ҶТ аз 2 март соли 1992-юм то ин ҷониб узви комилхуқуқи СММ мебошад. Ва дар назди бинои Созмони мазкур Парчами давлатии ҶТ дар қатори дигар парчами давлатҳои узви Созмон барафрохта шудааст, ки дар сатҳи ҷаҳонӣ муаррифғари обрӯю эътибори миллати тоҷик аст. Дар тули солҳои истиқлолият дар ҷумҳурӣ бисёр бунёдкорихо ба сомон расонида шуд. Аз он ҷумла манораи Парчами миллии сохта шуд, ки дар пояи 165 метр яке аз баландтарин парчам дар ҷаҳон аст. Баландии худ парчам 30 метр ва дарозииаш 60 метро ташкил медиҳад. Кас агар ба ин муқаддасот ниғарад, боз ҳам ҳиссиёти у нисбат ба Ватан, Модар ва Меҳан меафзояд. Чунки ин парчам дар

худ 3 рангро таҷассум намудааст, ки дар он ҳадафу мароми халқифода ёфтааст. Ранги сурх - мубориза бурдан ва талос намудани миллати тоҷик барои ба даст овардани озодӣ ва истиқлолияти миллии. Ранги сафед яке аз рангҳои асосии парчам аст, ки дар он покизагӣ ва бахту иқболӣ сафед нуҳуфтааст. Ранги сабз кӯшишу заҳмати беандозаи миллати тоҷик баҳри обод намудан ва сарсабу хуррам гардонидани ватани ҷоноҷони хеш мебошад.

Дар интиҳои суҳан чунин гуфтаниам, ки мо ҷавонон бояд ба қадри ҳама он неъматҳои истиқлолият бирасем ва дар зиндагӣ шукргузори роиширо хеш бидонем, чунки ҳама он низоъҳои бесарусомониҳо аз ношукӯрӣ сар мезананд.

**Туро чун модари худ дӯст
дорам, Ватан, Ватан, Ватан,
Ба зери хоки поят ҷон супорам,
Ватан, Ватан, Ватан.
Ба зери парчами сулҳу
амонӣ шоду хандонем,
Ҳамеша фахр дорем
тоҷикем аз Тоҷикистонем.**

Парчами озодагон пар мезананд,
Аз замин то осмон пар мезананд.
Метапад дар рангҳои

рӯҳи халқ,

Аз қарон то беқарон
пар мезананд.

Ҷони мо саршори ишқи
меҳан аст,

Достони ростон пар мезананд.
Бар сари мо ҳамчунон

мурғи ҳумост,

Парчами озодагон пар
мезананд.

Имрӯзҳо миллати тоҷик шаҳди ширини озодӣ ҷашидаву ифтихор аз дастовардҳои Истиқлоли миллии намуда, бо Парчами худ дар самои гетӣ парафшонӣ дорад. Вале афсӯс тибқи воқеияти таърихӣ тӯли чандин асрҳои қарнҳо тоҷикони тоҷдор дар зери тасарруфи аҷнабиён мондаву ҳатто имкони таҷлил намудани ҷашнҳои сирф миллиро надоштанд. Ҳатто дар даврони Шӯравӣ сокинони кишвар маҷбур буданд, ки мувофиқи сиёсати ҳамоҳангӣ ИҶШС ҷашнҳои идҳои хоси тоҷикиро як тараф гузоштаву идҳои дигарро таҷлил намојанд.

Ба қавли шоири зиндаёд Лоиқ Шералӣ: "Раҳми парвардигори мо омад" ва баъди чандин ҷонбозиҳои фарзандони баору номуси кишвар сарзамини мо дубора мустақилиятро ба даст овард. Аз он замон ин ҷониб шаҳрвандони Тоҷикистони азиз ҳамакунон ба қадри яқдилуви

ПАРЧАМИ ТОҶИК - РАМЗИ ЯҚДИЛИИ МИЛЛАТИ СУЛҲОФАРИН

дастачамӣ расида, мувофиқи Сарқонуни кишвар: "Бунёди ҷомеаи адолатпарварро вазиғаи худ қарор доданд". Бо бунёди давлати навини тоҷикон барои баланд бардоштани худшиносии мардум эҳтиёҷ барои қабули рамзҳои давлатӣ пайдо гардид.

Нахустин санаде, ки оид ба Парчами давлатӣ қабул гардидааст, Қонуни ҶТ "Дар бораи тасдиқи Низомномаи Парчами давлатии ҶТ" аз 24 ноябри соли 1992 мебошад. Баъд аз қабули Сарқонуни кишвар дар он барои муайян намудани рамзҳои миллии моддаи алоҳида, аниқтараш моддаи 3-юм бахшида шуд, ки дар он гуфта мешавад: "Рамзҳои давлатии ҶТ Парчам, Нишон ва Суруди миллии аст".

Бояд қайд намуд, ки нахустин шуда нисбати тамаддунҳои дигар аҷдодони гузаштаи тоҷик дорои рамзҳои махсуси худ аз ҷумла Парчам будаанд. Аз ривоятҳои "Шоҳнома"-и бевозели Абулқосим Фирдавсӣ бармеояд, ки баъд аз ғолиб шудан бар Заҳроқи морон Коваи оҳангар чарминаи пешбанди худро ҳамчун Ливо истифода бурда, бар қувваи бадӣ ғолиб омад. Минбаъд Фаридуншоҳ

иқдоми Коваро идома дода, ба "Дирафши Ковиёна" як ситораи дорои чор шоҳи зарқалдори ранги зард, сурх, бунафшо илова намуд ва аз он фурсат инҷониб мардуми ориёитабор соҳиби Парчами хеш гардиданд. Баҳри арҷ гузоштан ба суннатҳои аҷдодии миллатамон, яъне эҳё кардани ҳамаи "Дирафши Ковиёна" бо пешниҳоди Сарвари давлат муҳтарам Эмомалӣ Раҳмон ба Маҷлиси намојандагони Маҷлиси Олии ҶТ Қонуни ҶТ "Оид ба ворид намудани тағйиру илова ба Қонуни ҶТ "Дар бораи рӯзҳои ид" аз 19 ноябри соли 2009 қабул гардид, ки тибқи банди 2-и моддаи 1-и қонуни мазкур "Рӯзи Парчами ҶТ - 24 ноябр" эълон карда шуд.

Бисёр мутаассифам, ки бархе аз ҷавонони гумуручи тоҷик бо таъсири дасисаҳои фитнесангезонаи баъзе аз нохалафон дар задухурдҳои бо ном "Давлати Исломи" ширкат намуда, бо Парчами сиёҳи ин давлат акс гирифтаву дар сомонҳои интернетӣ мегузоранд. Бешубҳа ба онҳо назар карда, ҳайфам меояд ва чунин саволҳо касро азоб медиҳад. Кучост худшиносии миллии? Кучост фарҳанги сулҳофарини тоҷикона?

Достон АСОЗОДА
донишҷӯи соли 2 (МБХ)

Умедвор ҳастам, ки ҳар як фарди худшиносии тоҷик бахусус ҷавонон бо дарки баланди масъулиятиносӣ ба қадри Рамзҳои давлатӣ, аз ҷумла Парчами миллии расида, дар пешрафти имрӯзу ояндаи сарзамини биҳиштосе, Тоҷикистони азиз саҳмигузор бошанд. Месазад, ки ҳар Ватандор ин гуфтаҳои роиширо худ намудаву аз бегонапарастӣ дурӣ ҷӯяд:

**Дар ҳама майдон зафар бояд кунем,
Тоҷикистонро дигар бояд кунем.**

Бори дигар иди Парчами давлатӣ ба яқояи шумо фархунда бод!